

• ဘၣ်မနုၤအယီၤတၢ်မၤယဟဲဆူကွၢ်ဘျီၣ်လဲၣ်.

မ့ၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်မနုၤပဝဲဒေးဒီးပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တကၤအသး မ့တမ့ၢ် ဒီးပုၤထံၣ်တၢ်မၤအသးလၢအကဲထီၣ်သးလၢတၢ်မၤကမၣ်သဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျီတဖၣ်အပူၤဒီးပၣ်ယုၣ်ဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်တၢ် လၢအမံၤအိၣ်ဖျါလၢကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ပီၤရီ (ပီၤရီ) လၢအဖိၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢ/တၢ်ဂ့ၢ် နၢ်လၢနအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢကမၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မနုၤမၤအသးလၢမ့ၢ်န့ၣ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

• ကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးန့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

ကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးန့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဘျီၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ လိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢနကဟဲဟဲဖျါထီၣ်နသးဝဲ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲ, မ့ၢ်န့ၣ်, ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်နၢ်လၢနကအုၣ်သးလၢတၢ်မူးတၢ်ရၢကဲထီၣ်သးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

• ဘၣ်မနုၤအယီၤတၢ်ပၣ်နီၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢ/တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်အဂီၢ်လဲၣ်.

တၢ်ပၣ်နီၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢ/တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်လၢပုၤတူၢ်ကွၢ်ပထံသကွၢ်ကညးထီၣ်လၢအတၢ်ကမၣ်တအိၣ်လၢကွၢ်မ့ၢ်(တဖၣ်)လၢတၢ်ဆိုးထီၣ်အီၤတဖၣ်ဘၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝဲအီၤလၢကွၢ်မ့ၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကယုထီၣ်ပဒိၣ်ပီၤရီလၢကအုၣ်အသးလၢစံၣ်ညီၣ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရၢလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကမၣ်လၢအမၤကမၣ်ကွၢ်မ့ၢ်လၢ အိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အခါးလၢအကြးအဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

• မ့ၢ်ယကဘၣ်ကတီၢ်တၢ်ဒီးမတၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်မူးတၢ်ရၢ/တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလဲၣ်.

နကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးကွဲးရဲၣ်လီၤဟဲဖျါထီၣ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ပုၤအုၣ်သးမူဒါခိၣ် (Victim Witness Coordinator) လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤမူဒါတဂၤ အမံၤဒီးလီၤစဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

• မ့ၢ်တၢ်မနုၤကမၤအသးဝဲတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လဲၣ်.

- ဝဲတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်မ့ၢ်န့ၣ်, နကထံၣ်လိာ်သးဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ပုၤအုၣ်သးမူဒါခိၣ် (Victim Witness Coordinator) န့ၣ်လီၤ. နဝဲတၢ်ဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ပုၤအုၣ်သးမူဒါခိၣ် (Victim Witness Coordinator) ဘၣ်ယးဒီးတၢ်မၤန့ၢ်အီၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတမံၤလၢလၢနအိၣ်ဒီးပဒိၣ်ပီၤရီသ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.
- ပဒိၣ်ပီၤရီကတီၢ်တၢ်ဒီး ပုၤတူၢ်ကွၢ်အပီၤရီလၢကယုသ့ၣ်ညါမ့ၢ်ပုၤတူၢ်ကွၢ်အိၣ်ဒီးမိၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢ/တၢ်ဂ့ၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်ဒီးကမၤလီၤမၤဘျါဘၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢ/တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝံၤဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်ပီၤရီကတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဆုၢ်န့ၣ်အံၤဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝံၤဒီးပဒိၣ်ပီၤရီဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်ပီၤရီကထံၣ်လိာ်သးဒီးစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ဒီးဝဲသကိးအါထီၣ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်မူးတၢ်ရၢ/တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတူၢ်ကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လိာ်တၢ်ဆုၢ်န့ၣ်အံၤတခီ, ပုၤတူၢ်ကွၢ်ကတဲဖျါထီၣ်တၢ်ကမၣ်ဒီးတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်အလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်အစၢၤလၢတၢ်မၤန့ၢ်အီၤအါတက့ၢ်လၢ တၢ်မူးတၢ်ရၢလၢ တၢ်ပၣ်လီၤအီၤလၢတၢ်ကကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတူၢ်ကွၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဆုၢ်န့ၣ်အံၤ, တၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်ကစးထီၣ်ဖဲပီၤရီတဖၣ် ဝဲသကိးအါထီၣ်တၢ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၤလၢအမၤအသးသ့ဝဲတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်အကတီၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်တၢ်ကိးတၢ်ခဲတဖၣ်အယီၤ, တၢ်ကယုထၢတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်မ့ၢ်န့ၣ်အသိန့ၣ်လီၤ.

• မ့ၢ်တၢ်မနုၤကမၤအသးဝဲတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်အကတီၢ်လဲၣ်.

- တချုးတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်စးထီၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ယုထၢစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကျဲၤရဲၣ်ကရၢန့ၣ်လီၤ. စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရၢန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤ ၆ ဂၤကဒိကနၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢ/တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤနီၢ်ဒီးဆၢဝဲတၢ်မူးတၢ်ရၢန့ၣ်လီၤ.
- တဘျီတခိၣ်ပုၤတူၢ်ကွၢ်ကမၤစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်လၢကဒိကနၣ်တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်တဖၣ်ဒီးဆၢဝဲတၢ်မူးတၢ်ရၢလၢတအိၣ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲတၢ်ယုထၢစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရၢဝံၤအလီၢ်ခဲ, ပဒိၣ်ပီၤရီကအိၣ်ဒီးပုၤအုၣ်သးတဖၣ်လၢအအုၣ်သးဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ်ဒီးကဒုးန့ၣ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤတူၢ်ကွၢ်မၤကမၣ်သဲးတၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ကွၢ်ပီၤရီသံကွၢ်ပုၤအုၣ်သးတဖၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.
- ဝံၤဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၢ်ယၢ်ဘၣ်လၢကအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ပုၤအုၣ်သးတဖၣ်လၢ ကအုၣ်အသးဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်တဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တဘျီတခိၣ်ကယုထၢဝဲလၢတအိၣ်ဒီးပုၤနီၢ်တဂၤလၢကအုၣ်သးလၢအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲတၢ်အုၣ်သးခဲလၢဝံၤအလီၢ်ခဲ, ပီၤရီတဖၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ခွဲးဂ့ၢ်ယၢ်ဘၣ်လၢကတဲကျၢ်တၢ်တၢ်မူးတၢ်ရၢအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်ဒီးမၤစံၣ်ညီၣ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရၢလၢကဆၢဝဲတၢ်ဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်အသိန့ၣ်လီၤ.
- ဝံၤဒီးစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရၢ မ့တမ့ၢ် စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကကွၢ်ကကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခဲလၢဒီးဆၢဝဲတၢ်မူးတၢ်ရၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ပုၤတူၢ်ကွၢ်မၤကမၣ်သဲးအခါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်လၢ ပုၤတူၢ်ကွၢ်တၢ်မၤကမၣ်တၢ်န့ၣ်, စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤလၢ တၢ်ဟဲထီၣ်ဒိကနၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

• **တၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်ကယံၣ်ထဲလဲၣ်.**

ညီၣ်န့ၢ်, တၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်ကယံၣ်ထဲ ၃-၄ သီယၣ်ယၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တလိၣ်န့ၣ်ဖဲန့ၣ်ကိးနံၤဒဲးဘၣ်. လၢတၢ်ဂ့ၢ်တနီၤအပူၤ, တၢ်ကဟံၣ်န့ၢ်လၢ “တၢ်အိၣ်ကတီၤသးစရီ” ဒီးတၢ်တလိၣ်ဘၣ်လၢနကဟံၣ်ဆူကွၢ်ဘျီတုၤလၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ပုၤအုၣ်သးမူဒါခိၣ် (Victim Witness Coordinator) ကိးန့ၣ်လိၣ်ထဲစိတစုဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယိ, အရၢဒိၣ်လၢနကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါနပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ပုၤအုၣ်သးမူဒါခိၣ် (Victim Witness Coordinator) ဖဲန့ၣ်လိၣ်ထဲစိနီၣ်ဂံၢ်မ့တမ့ၢ် လီၤအိၣ်ဆိးထံးတဖၣ်ဆိတလဲအခါန့ၣ်လီၤ.

• **ယမ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးလဲၤဆူကွၢ်ဘျီ မ့တမ့ၢ် အုၣ်အသးဘၣ်န့ၣ်, ယကဘၣ်ဟဲဒဲးဒုၣ်တၢ်ခါ.**

- နမ့ၢ်မၤန့ၢ်ကွၢ်ဘျီအတၢ်ကိးန့ၣ်, နသးစဲလၢတၢ်လိၣ်ဘၢလိၣ်ကွၢ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်တသးစဲမ့ၢ်ဂ့ၢ်နကဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကွၢ်ဘျီအတၢ်ကိးအံၤဖိးထဲစးတုၤလၢပဒိၣ်ပီၤရီ မ့တမ့ၢ် စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ပျံးဖျဲးကွၢ်န့ၣ်တစုန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, ကွၢ်, တၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်တအိၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဒီးမူဒါအဂၤတဖၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၤလၢတၢ်လဲၤကဟံၣ်ကွၢ်ဘျီအတၢ်ကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နကွၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကစၢ်တဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ကမၣ်လၢတၢ်လူၤပိၣ်မၤထွဲကွၢ်ဘျီအတၢ်ကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်ကိးအံၤန့ၣ်ထီၣ်ကွၢ်ဘျီမ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပၢၢ်ကျဲၤလၢနကသံၣ်သရၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

• **ဘၣ်မနုၤအယိယကွၢ်ဘျီအတၢ်ကိးအမ့ၢ်နံၤလီၤဆိဒီးပုၤအုၣ်သးအဂၤ(တဖၣ်)အကွၢ်ဘျီအတၢ်ကိးအမ့ၢ်နံၤလဲၣ်.**

တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၢၢ်နီၣ်အိၣ် လၢဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢပဒိၣ်ပီၤရီန့ၣ်လီၤ.

• **မ့ၢ်ယကဘၣ်ထံၣ်လိၣ်သးဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်လၢကွၢ်ဘျီအပူၤခါ/ကအိၣ်ထဲယၢတကါခါ.**

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၤထဲတဘျီခါလၢနကအိၣ်တပူၤယိလၢဒးတဖျၢၣ်ယိအပူၤ ဖဲပုၤတူၢ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖဲတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်နီၣ်နီၣ်ဖဲန့ၣ်တၢ်အုၣ်သးအခါန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ဆၢကတီၤအဂၤတဖၣ်အသိး, နယုတၢ်အိၣ်ခိးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလီၤလီၤဆိဆိသ့န့ၣ်လီၤ. နဟဲကိးတံၤသကိး မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်လၢကအိၣ်ထဲမၤန့ၣ်လီၤ.

• **မ့ၢ်ယကဘၣ်တဲာ်လၢပုၤအမဲၣ်ညါခါ.**

မ့ၢ်, တၢ်မ့ၢ်တမၤလီၤဘျီဘၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်/တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်, နလိၣ်စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရၢ, ပီၤရီ, စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်အမဲၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပုၤအဂၤလၢတဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်/တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ကအိၣ်လၢကွၢ်ဘျီအဒီးအပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

• **မ့ၢ်ယကြၢးကူသိးဖဲကွၢ်ဘျီန့ၣ်လဲၣ်.**

နကြၢးကူသိးဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါဖဲနမၤသ့အသိးန့ၣ်လီၤ.

• **မ့ၢ်ယဟံၣ်ယမံၤဒီးလီၤအိၣ်ဆိးထံးဒ်တၢ်ခူသ့ၣ်အသိးကသ့ခါ.**

တဘျီတခိၣ်, စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကပျဲတၢ်ယုထီၣ်လၢတၢ်မၤအိၣ်လၢပုၤအုၣ်သးအခါစးလၢတမၤပျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဒုးန့ၣ်ပၢၢ်ပျါထီၣ်အိၣ်လၢအမ့ၢ်မတၤလၢကွၢ်ဘျီအပူၤဘၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နမံၤဒီးလီၤအိၣ်ဆိးထံးမ့ၢ်ပၢၢ်ယုၣ်လၢပၢၢ်ကီၢ်တၢ်ဟံၣ်ပျါနီၣ်နီၣ်အပူၤတခါ, တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲကမ့ၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွၢ်ဂီၤတနီၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

• **မ့ၢ်ယကဘၣ်ပတုၢ်တၢ်လိၣ်ကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လဲၣ်.**

ဖဲတၢ်တီၣ်ပျါထီၣ်ပၢၢ်ကီၢ်တၢ်ဟံၣ်ပျါဒီးတၢ်လိၣ်ဘၢလိၣ်ကွၢ်/တီၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်/တၢ်ဂ့ၢ်လၢကွၢ်ဘျီအပူၤန့ၣ်, ထဲဒုၣ်ပဒိၣ်ပီၤရီ မ့တမ့ၢ် စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ခါ ဆိကတီၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်/တၢ်ဂ့ၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.

• **မ့ၢ်ယတဲာ်စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်လၢတၢ်လိၣ်ကွၢ်အံၤမၤဘၣ်ဒီးယၢဒ်လဲၣ်သ့ခါ.** ပုၤတူၢ်ကွၢ်မ့ၢ်မၤကမၣ်သဲစးန့ၣ်, ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ် မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးန့ၣ်တဲာ်အဲၣ်သ့ၣ်အတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒိဘၣ်လၢကွၢ်မ့ၢ် ဒီး တၢ်မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်/တၢ်ဂ့ၢ်အစၢတဖၣ်ဒီး စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်လၢအထးခိၣ်သ့ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ကွဲးအပူၤသ့န့ၣ်လီၤ. လၢဟံၣ်ပုၤယိပုၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတၢ်ဂ့ၢ်အပူၤ, တၢ်လိၣ်ဘၣ်သဲစးတၢ်ပျဲပူၤဖျဲးလၢပုၤလၢအမၤတၢ်အခိၣ်ထံးတဘျီ တၢ်ဟံၣ်ပျါတချုးလၢတၢ်ဒုးလီၤယိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၤအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်လၢသဲစးတၢ်ပျဲပူၤဖျဲးသနီၣ်အပူၤလၢတၢ်ဟံၣ်ပျါအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အတူၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၣ်အိၣ်ဖျိ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အတၢ်ဒိဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပျါ (Victim Impact Statement) န့ၣ်လီၤ.

• **ဘၣ်ယးဒီးပုၤအုၣ်သးအပူၤတခါလဲၣ်.**

- နမ့ၢ်ဘၣ်ဟဲဆူကွၢ်ဘျီဖဲဒီးန့ၢ်ကွၢ်ဘျီအတၢ်ကိးဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်, နကမၤန့ၢ် ပုၤအုၣ်သးအပူၤ \$၂၀ ပၣ်ဖိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဒုၣ်စၢၤမံးလၢနလဲၤက့ၢ်တၢ်လၢတနံၤဘၣ်တနံၤစုၣ်လၢနဟဲပၢၢ်ပျါထီၣ်သးလၢကွၢ်ဘျီအပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်လၢမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်အချၢတခါ, တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်ဒုၣ်စၢၤမံးလၢအပူၤလၢနလဲၤက့ၢ်အိၣ် ထဲဒုၣ်လၢမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် (Minnesota) ကီၢ်ဆၢဆူ ရဲ(မ)စုၣ် (Ramsey) ကီၢ်ရုၣ်/ခိထံၣ်ကွၢ်ဘျီအဘၢၣ်စၢၤခါန့ၣ်လီၤ.
- ပဒိၣ်ပီၤရီကယုထီၣ်ပုၤအုၣ်သးအပူၤလၢနဂီၢ်, ဒီးတၢ်ကဆုၢ်ဒဲးဟ့ၣ်စုဆူအိၣ်ခိဖျိလံာ်ပရၢဖဲလီၤအိၣ်ဆိးထံးလၢအပျါဖဲကွၢ်ဘျီအတၢ်ကိးအဖိခိၣ်လၢ ၆-၈ နွံအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၣ်ဘၣ်နပုၤဂ့ၢ်ဝိတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်အဘူးအလဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.